K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr.75 21.Września 1943 W.P.Rok V.

I.SPRAWY POLSKIE.

Deklaracja porozumienia politycznego 4 stronnictw, stanowiących Krajową Reprezentację Polityczną, wywołała w kraju silne wzburzenie i rozgoryczenie. Zwłaszcza ustępy podkreślające antydemokratyczne stanowisko stronnictw, kurczowe trzymanie się władzy, pogróżki pod adresem rodaków, traktowanych narówni z okupantami komentowane są z potępieniem dla warchołów, autorów tej kompromitującej deklaracji. Socjaliści wyraźnie się jej wypierają, podkreślając, że nadużyto ich firmy. Mamy nadzieję, że Rząd i Rada Narodowa w Londynie pouczą Krajową Reprezentację Polityczną o szkodliwości podobnych deklaracji.

Na Kongresie ang. Związków Zawodow. reprezentował Polskę p. Stańczyk. Był on świadkiem najgłębszego podziwu dla całego Narodu Pol. za jego postawę w walce z najeźdzcą. Kongres uchwalił wniosek w sprawie utworzenia drugiego frontu, ale sprzeciwił się wyznaczaniu miejsca i terminu utworzenia frontu, uznając, że należy to do decyzji rządu i sztabu.

W okręgu białostockim zarządzono rejestrację wszystkich mężczyzn i kobiet od 1875 r. do 1924 r. Ma to mieć związek z powoływaniem do budowy fortyfikacji.

W pow. augustowskim i suwalskim stały garnizonem 2 pułki niem. złożone w dużej mierze z Polaków. Już tych pułków nie ma. Żołnierze poszli do lasu i utworzyli oddziały partyzanckie, wchodzące wskład Sił Zbrojnych Polski. Walczą oni teraz z wrogiem w mundurach niem. Strzały w lasach augustowskich rozlegają się radosnym echem w całej Polsce.

"Świt" wzywa do dezercji Polaków, służących jeszcze w armii niem., społeczeństwo zaś pol. do udzielania zbiegom wszelkiem pomocy.

Prasa bryt. pisze z podziwem o piśmie lotniczym "Wzlot", wydawanym w kraju. "Wydawanie 20-stronicowego pisma tajnego w Polsce wymaga odwagi równej odwadze pilotów, biorących udział w nalocie na Berlin, a w każdym razie wymaga jeszcze większej zaciętości".

Z Londynu donoszą o wymordowaniu przez Niemców rodziny Komarnickiego, Hryniewieckiego, Godlewskiego. To, co przeżywa teraz ludność Łomży i Białegostoku woła o pomstę.

Naczelny Wódz gen. Sosnkowski mianował inspektorem lotnictwa pułkow. lotnictwa inż. Mateusza Iżyckiego. Naczelny Wódz dokonał promocji podchorążych na podporuczników marynarki.

II.WYDARZENIA NAJWAŻNIEJSZE.

Prez. Roosevelt wygłosił 17.IX. mowę na Kongresie z okazji otwarcia nowej sesji, w której dokonał przeglądu sytuacji polit. "Akcja sprzymierzonych nie ograniczy się do operacji w Italii. Konferencja w Quebec ustaliła miejsce i czas przyszłych lądowań w Europie. Plan lądowania w Italii opracowano jeszcze na konferencji w Casablanca. Obecnym naszym celem jest zdobycie baz przeciw południowym i południowo wschodnim Niemcom, aby odczuły one w pełni naszą akcję niszczycielską. Hitler niezaopatrzył tzw. twierdzy Europy w dach. W odpowiednim czasie sprzymierzeni przekonają Hitlera, gdzie znajdują się liczne słabe punkty w tzw. niezdobytej twierdzy. Kampania w półn. Afryce, na Sycylii i we Włoszech oraz intenzywna działalność lotnicza nad Niemcami dały ogromną pomoc armii sow., przyczyniając się w ten sposób do jej sukcesów. Alianci zmusili Niemcy do utrzymywania wielkiej ilości lotnictwa na zachodzie i południu Europy, do przerzucenia sił lądowych do Italii i na Bałkan i na Zachód. Celem naszym jest złamanie faszyzmu i militaryzmu pruskiego. Niemców potęga maleje już z dnia na dzień. Upadek Mussoliniego stanowi pierwsze załamanie się Osi, dalsze ciosy nastąpią. Następnie Roosevelt zobrazował ogrom produkcji amer. W ciągu ostatnich 2 mies. St. Zjednoczone wyprodukowały 15 tys. samolotów i 281 statków o tonażu 3,200.000 ton z końcem tego roku USA będzie produkowała co 5 minut jeden samolot. Armia do końca roku wzrosnie do 10,900.000 żołnierzy. Te siły złamią nie tylko Hitlera i hitleryzm, ale całą klikę wojskową niem., jako jedno ze źródeł wojny".

Przewidywania Roosevelta sprawdzają się w całej pełni. Świeżo mamy do zanotowania klęskę Niemców pod Salerno i

katastrofalny odwrót na całym froncie wschodnim.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHÓD: 16.IX. lotnictwo Aliantów dokonało wielkiego nalotu na fabryki sztucznego kauczuku Montlucon 60 klm. od Vichy. Z operacji nie wróciło 6 bombowców i 2 myśliwce. Trafiono 20 głównych budynków tych zakładów. Pożary jeszcze trwają. Przez 3 ostatnie noce lekkie bombowce atakowały Berlin. Latające twierdze dokonały ciężkiego nalotu na Nantes, inne aparaty atakowały obiekty wojskowe w Belgii, Holandii i Francji. 18.IX. zniszczono połączenia kolej. i tunele między Włochami a Francją, między Włochami a Niemcami. W dziennych nalotach zniszczono 35 myśliwców niem.

POŁUDNIE: 16.IX. o godz. 5-tej rano V-ta armia amer. w silnym ataku w rej. Salerno pobiła dywizje niem. i odzyskała utracony teren. Przyczółek rozszerzono 15 klm. wgłąb. Gen. Clark w rozkazie podał: "nasz przyczółek trzymany jest mocno. Nie pozwolimy się usunąć. Wspólnie z VIII-mą armią uderzymy na Neapol i Rzym." Po upływie 48 godz. od ataku niem. rozbito dywizje pancerne wroga i ruszono naprzód. Zapowiadane szumnie zwycięstwo niem. zamieniło się znów w klęskę. VIII-ma armia zajęła Scalea i znajdujące się tam lotnisko. Na połowie drogi między Sapri a Agropoli nawiązały V-ta i VIII-ma armia kontakt, również połączono się z oddziałami, idącymi z Tarento. W ciągu 13 dni VIII-ma armia przeszła 320 klm. Zdobyto Monte Ceroino, 15 klm. od Salerno. Akcję wspomagały 2 pancerniki bryt. Szybkość posuwania się VIII-mej armii zaćmiła szybkość uzyskaną w Afryce. Nowe oddziały lądują k. Salerno. Prawe skrzydło VIII-mej armii zagraża już Foggi. Zaczęła się bitwa o Neapol. V-ta armia posuwa się w kierunku północnym, półn. wsch. i wschodnim od Salerno. Zajęto węzeł kolej. Batipalia 18 klm. na wschód od Salerno oraz Altavilla. Równocześnie Anglicy posuwają się wzdłuż wybrzeża Adriatyku od Bari na północ. Już 16 włoskich lotnisk jest w rękach Aliantów. Sardynię opanowali Włosi. Niemcy wycofali się na Korsykę i skupiają się na jej północy, k. Bastii, partyzanci franc. mają część południową wyspy w swym ręku. W Rzymie niepokoje. Bolonia, Como, Werona w rękach włoskich. W miastach, zajętych przez Niemców strajki i zaburzenia. Sojusznicy zajęli wyspy Kos i Leros, Samos. Oddziały jugosławiańskie zdobyły Fiume i całe wybrzeże Dalmacji. W Grecji Włosi oddają broń partyzantom.

WSCHÓD: Niemcy stracili na froncie wschodnim od 5.VII. 420 tys. zabitych 1 1/2 miliona rannych, 40 tys. jeńców, 9500 czołgów, 7 tys. dział, 5 tys. 800 samol., 25 tys. samochodów i cały teren zdobyty po październik 1941 r. Odbijanie ziem odbywa się teraz w rekordowym tempie. Uderzenia idą na Smoleńsk, Kijów i Dniepropietrowsk. Obserwatorzy przewidują, że Niemcy cofną się niebawem poza Dniepr, poza linię Stalina i prawdopodobnie bronić się będą dopiero na ziemiach Polski. Bolszewicy zajęli 16.IX. Noworosyjsk i Nowogród Siewierski, Romny, Łazowaja.

17.IX. padł Briańsk, nad Morzem Azowskim Berdiansk, Jekaterynówka.

18.IX. zajęto Pawłograd, Miłogorod, Nogajsk, Połogi, Romodan. 15 dywizji na Kubaniu, Krymie i na wybrzeżu Morza Azowskiego jest w obliczu odcięcia.

Stalin w rozkazie z dn. 19.IX. doniósł o przerwaniu frontu w rej. Smoleńska, po 4-dniowej walce. Zajęto Jarcowo i Duchowszczyna, Przyłuki, Krasnydar, Łubny. Moskwa zapowiada, że Dniepr nie zatrzyma sowiec. ofenzywy.

DALEKI WSCHÓD: Sprzymierzeńcy zajęli Lae ważną bazę na N. Gwinei, która od 11 mies. była w rękach japoń. Zajęcie Lae zagraża najważniejszej bazie jap. Raboul.

IV. RÓŻNE.

Gub. Frank wyraził się, że personel 30 tys. urzędników niem. w Gen. Gub. nie był odpowiednio dobrany i że w przyszłości trzeba będzie zwrócić większą uwagę na dobór. Mamy jednak nadzieję, że Niemcy nie będą już niebawem dobierać dla nas swych urzędników i że sama nazwa "GG" zniknie rychło wraz z nimi.

-----:::-----

Złożono na fundusz prasowy w zł.
Rzech i Ld 250, Ralt 50, Dzwonek 50,
Kruk 100, Duna 10, Kluczyk 20, Mak 10,
Łuk 30, XY 22, Baccarat 1.000, Mazepa B, 3
S.A. 1500 ark. p., matryce, Adam 500 ark.
p. i 10 matryc, Agrawka papier i art. kan.
Fundusz specjalny: Wujko 10, Tyran 10,
Wilk 20, Mazepa Brodzki 50, Jagódka córka 10, Janeczko matka 10, Literat 25,
Stary Legun 25, Herkules 20, Wawrzynowic
10, Jasio 50, A.B. 50, Stanowczy 50, Okoń I
mydło, bawerie, świece, zapałki,
Baccarat 3,000, Stary 100, Mazepa Br. 350